

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระยง เขต 1

จินตนา พุกคณา

นิสิตหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สุเมธ งามกนก

อาจารย์ รศ.ดร., ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประยูร อิ่มสวาสดี

อาจารย์ ผศ.ดร., ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

อีเมล kala-may026@hotmail.com

Received: May,16,2020 Revised: June,28,2020 Accepted: June,30,2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยง เขต 1 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติกับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา และ 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา จากปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยง เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.41-0.86 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า

1. ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ลักษณะบุคคล และลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติกับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_5) วัฒนธรรมของสถานศึกษา (X_2) และหลักสูตรสถานศึกษา (X_6) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา ตัวแปรทั้ง 3 ตัวร่วมกันทำนายตัวแปรตามได้ร้อยละ 19 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Y^{\wedge} = 2.28 + 0.20(X_5) + 0.13(X_2) + 0.13(X_6)$$

$$Z^{\wedge} = 0.20(Z_5) + 0.13(Z_2) + 0.13(Z_6)$$

คำสำคัญ: ปัจจัย, ประสิทธิภาพ, กลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยง เขต 1

FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF BANCHANGPATTANA SCHOOL GROUP UNDER THE ELEMENTARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1

จินตนา พุคณา

M.Sc. Student, Major: Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University

สุเมธ งามกนก

Lacturer, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University

ประยูร อิมสวาสดี

Lacturer, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University

E-mail: kala-may026@hotmail.com

Abstract

This research aimed to; 1) study the effectiveness of Banchangpattana school group under the Elementary Education Service Area Office 1, 2) study relationships between the factors of environment, personal characteristic, and management policy and the practice with the effectiveness of Banchangpattana school group, and 3) Constructed a predictive effectiveness equation of Banchangpattana school group form factors of environment, personal characteristic, and management policy and practice. The research samples were 186 teachers of Banchangpattana school group under the Elementary Education Service Area Office 1 in academic year 2018. The research instrument was a five-levels rating scales questionnaire with the discriminative power between 0.41-.86. The reliability of the whole questionnaire was at 0.97. The statistic used in this research were Mean, Standard Derivation, Pearson’s product moment correlation coefficient, and Multiple regression analysis. The research found that:

1. The effectiveness of Banchangpattana school group in over all was at a high level.
2. The factors of environment, personal characteristic, and management policy and practice had positive relationship with the school effectiveness at the significant level of .01.
3. The factor of academic leadership (X_5), school culture (X_2) and course of education (X_6) could the effectiveness of Banchangpattana school group by 19% and could constructed in a raw scores and standard score as;

$$\hat{Y} = 2.28 + 0.20(X_5) + 0.13(X_2) + 0.13(X_6)$$

$$\hat{Z} = 0.20(Z_5) + 0.13(Z_2) + 0.13(Z_6)$$

KEYWORDS: Factors, Effectiveness, Banchangpattana School Group, The Elementary Education Service Area Office 1

บทนำ

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้เป้าหมายของการปฏิรูปดังกล่าวบรรลุผล จึงจำเป็นต้องยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผล ซึ่งตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษาที่สำคัญ คือ ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการเลือกเป้าหมายที่เหมาะสมและบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ ดังที่ ภารดี กীরติบุตร (2553, หน้า 207) อธิบายว่า ประสิทธิภาพ วัดกันที่ว่า องค์การสามารถสนองผู้บริโภคสินค้าหรือบริการที่เป็นที่ต้องการหรือไม่ และสามารถบรรลุในสิ่งที่พยายามจะทำมากน้อยเพียงใด และกนกวรรณ อินทร์น้อย (2553, หน้า 51-55) อธิบายว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนที่สร้างความเชื่อมั่นได้สูง วัดได้จากความนิยมของชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน ได้แก่ โรงเรียนนั้นมีนักเรียนเข้าเรียนในปริมาณมากและคุณภาพการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์สูง โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความสามารถในการศึกษาต่อของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น มีจำนวนมาก ซึ่งโรงเรียนที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพสูง ต้องมีความพร้อมด้านปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ อาคารสถานที่ บรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ปัจจัยด้านการเงินที่คล่องตัว สามารถจัดซื้อจัดจ้างและเบิกจ่ายได้สะดวกมีบุคลากร คือ ครูผู้สอนที่มีคุณภาพ ตลอดจนการบริหารจัดการที่ดี มีระบบและประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่หน่วยงาน องค์การ หรือบุคคล มีความต้องการที่จะบรรลุถึงอย่างมีประสิทธิภาพ แต่การจะบรรลุถึงนั้น จะต้องพิจารณาเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่า คืออะไร มากน้อยแค่ไหน เกณฑ์อะไรที่ใช้วัดและวัดโดยใคร เพราะฉะนั้น การที่จะบอกว่าบรรลุประสิทธิภาพหรือยัง ย่อมขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ประเมินแต่ละคน แต่ละองค์การ ดังนั้น จึงมีนักวิชาการหลายคน พยายามที่จะหาเกณฑ์มาวัดความมีประสิทธิภาพขององค์การ แต่ก็ไม่สามารถบอกได้ว่าของใครดีกว่ากัน แต่เกณฑ์เหล่านั้น ควรจะขึ้นอยู่กับการสร้างกฎ กติกา หรือเกณฑ์ที่บุคคลในองค์การเห็นพ้องต้องกัน หรือเป็นเกณฑ์ที่หน่วยงานมีอำนาจระดับบนเป็นผู้กำหนด และสิ่งสำคัญ คือ การวัด โดยเกณฑ์เหล่านั้น ต้องสอดคล้องกับทฤษฎีที่เหมาะสม ในที่นี้ คือการมองโรงเรียนในทฤษฎีระบบเปิดนั่นเอง สำหรับประสิทธิภาพของโรงเรียน มักจะวัดที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในความเป็นจริง ควรจะมีการวัดองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น ทศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน คุณภาพชีวิตการทำงานของครู ความพึงพอใจของนักเรียน ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นต้น ซึ่งสิ่งหนึ่งที่เป็นข้อจำกัดของการประเมินประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ การที่ไม่สามารถวัดประสิทธิภาพของโรงเรียนได้โดยตรง พร้อมกับการวัดประสิทธิภาพโรงเรียน เพราะโรงเรียนไม่ได้เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ลงทุนในทรัพยากรทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน อาคารสถานที่ หรือการจัดจ้างครูมาทำการสอน การที่จะวัดประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา จึงมีการวัดโดยหน่วยงานในระดับนโยบาย ซึ่งโสภิน ม่วงทอง (2552) ได้แสดงความเห็นว่า การที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ต้องพิจารณาจากความสามารถ 4 ประการ คือ

1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ปริมาณและคุณภาพของนักเรียน โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความสามารถในการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาชั้นสูง และความพร้อมด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก หมายถึง มีความเห็น ท่าที่ ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของนักเรียน แสดงออกในทางที่ดีงาม สมเหตุสมผล และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารและครูต้องคำนึงถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมาย มีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวอย่างไม่หยุดนิ่ง ต้องพยายามปรับปรุงองค์การ รูปแบบการบริหารงานและการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีความคล่องตัวต่อการปฏิบัติงาน เป็นนักพัฒนาและมีความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ประทับกับครูต้องสร้างกระบวนการเรียนและวิธีการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ทั้งนี้หาวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรมอย่างเหมาะสม

4. ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา กล่าวคือ ในโรงเรียนประกอบด้วยคนหลายกลุ่ม หลายฝ่ายมาทำงานร่วมกัน ความขัดแย้งย่อมมีโอกาสเกิดขึ้นได้ ผู้บริหารต้องบริหารความขัดแย้งให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพราะจะมีผลต่อการพัฒนางาน หากมีความขัดแย้งมากเกินไป จะทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจ ขาดความร่วมมือในการทำงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน

ทั้งนี้ นอกเหนือจากความสามารถทั้ง 4 ประการดังกล่าว Steers (1977, p. 8) อธิบายว่า ลักษณะสภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยสำคัญและมีความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การ กล่าวคือ ลักษณะสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ ในฐานะที่องค์การมีความเกี่ยวข้องกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่กระทบการดำเนินงาน ซึ่งลักษณะสภาพแวดล้อมเหล่านี้ มีผลต่อการบริหารและการปฏิบัติงานให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และองค์ประกอบหรือตัวแปรของปัจจัยลักษณะสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในองค์การ ได้แก่ บรรยากาศ และวัฒนธรรมขององค์การ เช่นเดียวกับ Saunders (2000, p. 114) ได้นำเสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผล โดยยึดทฤษฎีเชิงระบบ (Systems theory) พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มบรรยากาศของสถานศึกษา เช่น ความคาดหวังสูงของนักเรียน ทศนคติทางบวกของครู ระเบียบวินัย การบริหาร หลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551, หน้า 58) อธิบายว่าบรรยากาศของสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมาพร ทองเอื้อ (2555, หน้า 61) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล มี 3 ปัจจัย โดยเรียงจากค่าระดับอิทธิพลจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยลักษณะแวดล้อม ปัจจัยลักษณะองค์การ และปัจจัยลักษณะนโยบายการบริหาร และการปฏิบัติ

นอกจากลักษณะสภาพแวดล้อม Steers (1977, p. 9) อธิบายเพิ่มเติมว่า ลักษณะบุคคล เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์การ กล่าวคือ ลักษณะบุคคล เป็นความผูกพันกับองค์การ (Attachment) และผลการปฏิบัติงาน (Job performance) ของบุคลากรในองค์การ ซึ่งความผูกพันกับองค์การนั้น มีผลกระทบต่อการทำงาน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จ และองค์ประกอบหรือตัวแปรของปัจจัยลักษณะบุคคล ได้แก่ ความผูกพันต่อสถานศึกษา และแรงจูงใจในการทำงาน เช่นเดียวกับ กษมาพร ทองเอื้อ (2555, หน้า 61) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะบุคคลเป็นพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน ที่แสดงออกถึงการยอมรับในการเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน และมีความเต็มใจในการทำงาน อันเป็นผลมาจากความผูกพันต่อสถานศึกษา ที่เกิดจากระบบการสร้างแรงจูงใจ ส่งผลต่อความพยายามในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จในระดับสูงขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤฤทธิ์ แสงสุขสว่าง (2552, หน้า 64-65) พบว่า ปัจจัยระดับบุคคล ได้แก่ ความผูกพันต่อสถานศึกษาและแรงจูงใจ สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มากที่สุด ถึงร้อยละ 99.30 และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเศษ ภูวิชัย (2552, หน้า 56-68) พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา มี จำนวน 12 องค์ประกอบ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะกรรมการสถานศึกษา แรงจูงใจในการทำงานและความผูกพันต่อสถานศึกษา สภาพการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารจัดการหลักสูตร สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู และการมอบหมายงานที่ชัดเจน

Steers (1977, p. 8) อธิบายเพิ่มเติมว่า ลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับต้องรู้ กล่าวคือ นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการนำพาองค์การบรรลุเป้าหมายสูงสุด โดยเฉพาะในยุคที่องค์การได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ สอดคล้องกับนิยามของปัจจัยลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติของ Caldwell and Spinks (1990, p. 101) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ประเมินความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงเรียน พบว่าปัจจัยที่ปรากฏในทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งระบุว่า มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรและภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Saunders (2000, p. 114) ได้นำเสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผลไว้สอดคล้องกัน ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนในประเทศที่กำลังพัฒนา โดยมีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ เป็นตัวแปรสำคัญ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พรเทพ แซ่ซิ้ม (2554, หน้า 52) พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับมาก ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้ายคลึงกัน และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

กลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ประกอบด้วย โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 14 โรงเรียน ปีการศึกษา 2561 มีนักเรียนจำนวน 666 คน ผู้บริหาร จำนวน 19 คน และครู จำนวน 352 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2561, หน้า 14) ทั้งนี้ จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ย 39.79 คะแนน ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีคะแนนเฉลี่ย 37.92 คะแนน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย 39.82 คะแนน ระดับกลุ่มโรงเรียนบ้านฉาง มีคะแนนเฉลี่ย 35.38 คะแนน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2560, หน้า 20) ซึ่งผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวโน้มต่ำลง เป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องนำมาพัฒนาและหาทางปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพดีขึ้น ดังที่ โสภิน ม่วงทอง (2552) อธิบายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา กล่าวคือ เมื่อโรงเรียนมีคุณภาพการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์สูง โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากความพร้อมด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่สนับสนุนผู้เรียน เช่น วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก อาคารสถานที่ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมเหมาะสม บุคลากรที่มีคุณภาพ เป็นต้น ซึ่งลักษณะดังกล่าว เป็นลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมและชุมชนคาดหวัง จึงอาจกล่าวได้ว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เกิดจากปัจจัยด้านลักษณะสิ่งแวดล้อม ลักษณะบุคคล ลักษณะนโยบายและการปฏิบัติงานในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของเรียน

จากสภาพปัญหาและความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา ที่ประกอบด้วย ปัจจัยด้าน

ลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ กับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 จาก ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ

คำถามของการวิจัย

1. ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 อยู่ในระดับใด

2. ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 หรือไม่

3. ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 ได้หรือไม่

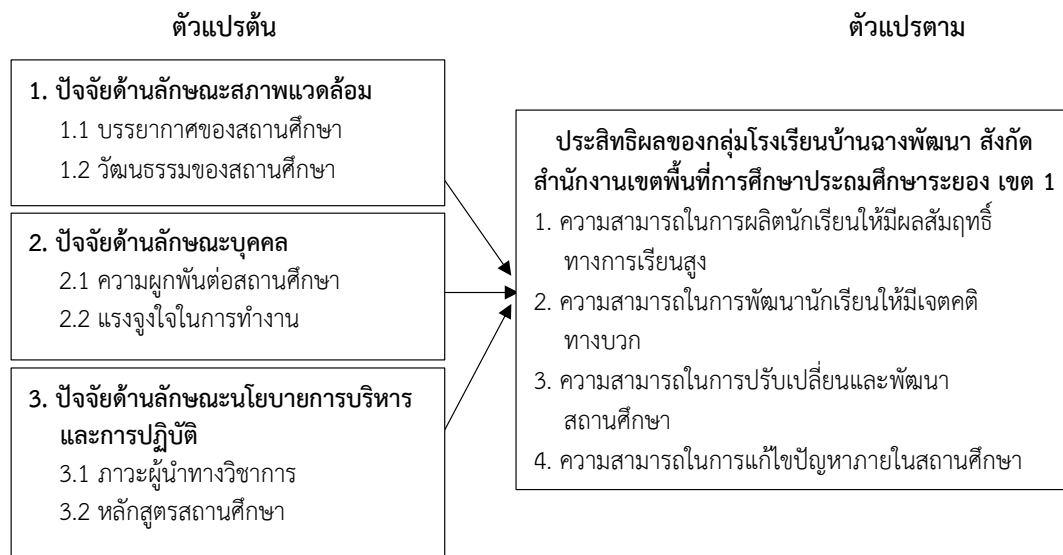
สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1

2. ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของของสถานศึกษา ครอบคลุมปัจจัย 3 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศของสถานศึกษา และวัฒนธรรมของสถานศึกษา
 - 1.2 ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล ได้แก่ ความผูกพันต่อสถานศึกษา และแรงจูงใจในการทำงาน
 - 1.3 ปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ และ หลักสูตรสถานศึกษา
2. ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 14 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 352 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2561 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณ G*power ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 143 คน จากนั้นดำเนินการโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อการชดเชยอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม จึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 186 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967, p. 247) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม โดยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาของ Steers (1977, p. 8) กำหนดขอบข่ายสำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ 1) บรรยากาศของสถานศึกษา และ 2) วัฒนธรรมของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล โดยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาของ Steers (1977, p. 9) กำหนดขอบข่ายสำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ความผูกพันต่อองค์กร และ 2) แรงจูงใจในการทำงาน

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ โดยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีของ Saunders (2000, p. 114) กำหนดขอบข่ายสำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ และ 2) หลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวนเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และ 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา และกำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยลักษณะสภาพแวดล้อม ลักษณะบุคคลลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติและประสิทธิผลของสถานศึกษา จากนั้นนำเสนอแบบสอบถามต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และตรวจสอบความถูกต้องของภาษา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน และนำหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) พบว่า แบบสอบถามทุกข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.60-1.00 จึงถือว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเที่ยงตรง สามารถนำไปใช้ในงานวิจัยได้

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.41-0.86 จึงถือว่าแบบสอบถามฉบับนี้ สามารถนำไปใช้ในงานวิจัยได้

4. นำแบบสอบถามทุกฉบับมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอบหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 คน กรอกข้อมูล และเก็บแบบสอบถามคืนในวัดถัดไป โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่นำไปให้กลุ่มตัวอย่างดำเนินการกรอกข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาคำตอบของการวิจัย และสมมุติฐานของการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ
 - 1.2 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม เพื่อการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม สำหรับการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น ใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย
 - 2.1 การศึกษาปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ด้านลักษณะบุคคล และด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนการศึกษาประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 สถิติที่ใช้ คือ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
 - 2.2 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ด้านลักษณะบุคคล และด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 สถิติที่ใช้ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)
 - 2.4 การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเลือกสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุด

ผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ

แรก ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ กับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาศรีราชระยอง เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศของสถานศึกษา ปัจจัยด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการและปัจจัยด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนาในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาศรีราชระยอง เขต 1 ทั้ง 3 ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ตัวแปรด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_5) ตัวแปรด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน (X_2) และตัวแปรด้านหลักสูตรสถานศึกษา (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวแปร กับตัวแปรประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.43 ค่าความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.19 และพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ รวมทั้งค่าคงที่ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาศรีราชระยอง เขต 1 ได้ร้อยละ 19 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.28 + 0.20(X_5) + 0.13(X_2) + 0.13(X_6)$$

$$\hat{Z} = 0.20(Z_5) + 0.13(Z_2) + 0.13(Z_6)$$

อภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาศรีราชระยอง เขต 1 ผู้วิจัยขออภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าแยกตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาศรีราชระยอง เขต 1 เมื่อพิจารณา พบว่า

1.1 ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านบรรยากาศของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เช่นกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นย้ำถึงเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจน ประกอบกับเน้นการทำงานเป็นทีม และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูมีคุณธรรมจริยธรรม ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา อุตตรา (2553) ที่ศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของโรงเรียน คือ ปัจจัยด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมาพร ทองเอื้อ (2555) ได้ศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.2 ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับมาก และด้านความผูกพันต่อสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เช่นกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูทุ่มเทการทำงานโดยยึดเป้าหมายของโรงเรียนเป็นหลัก และทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพและความสามารถ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา อุตตรา (2553) ที่ศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิผลองค์การของโรงเรียน คือ ปัจจัยด้านลักษณะของบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมาพร ทองเอื้อ (2555) ได้ศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มาตรฐานสากล คือ ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.3 ปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก และด้านหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เช่นกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำในวางแผนและลงมือปฏิบัติงาน ทำให้ครูสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ รวมทั้งนำแนวคิดในการบริหารและนวัตกรรมการบริหารใหม่ ๆ มาปรับใช้ในโรงเรียน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา อุดรา (2553) ที่ศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของโรงเรียน คือ ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมาพร ทองเอื้อ (2555) ได้ศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มาตรฐานสากล นั่นคือ ปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาการเรียนการสอน รวมไปถึงนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และรู้จักพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์ (2559) ที่ศึกษา พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ศึกษา พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ กับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศของสถานศึกษา ปัจจัยด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ และปัจจัยด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนาในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน มีนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร และสร้างมิตรไมตรีที่ดีต่อครูในโรงเรียน ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผล และบรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบกับครูทุ่มเทการทำงานเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียน ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความใส่ใจ เต็มใจ เต็มศักยภาพ ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการพัฒนาระบบการบริหารเพื่อพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การทำงาน เน้นการทำงานเป็นทีม และส่งเสริมให้ครูมีคุณธรรมจริยธรรมอีก ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์ (2559) ที่ศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการทำงาน ปัจจัยด้านขนาดของโรงเรียน ปัจจัยด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู ปัจจัยด้านพฤติกรรมของครูและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการบริหารงาน

วิชาการ และปัจจัยด้านแรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 ทั้ง 3 ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ตัวแปรด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_5) ตัวแปรด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน (X_2) และตัวแปรด้านหลักสูตรสถานศึกษา (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวแปร กับตัวแปรประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.43 ค่าความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.19 และพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ รวมทั้งค่าคงที่ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้ร้อยละ 19 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $\hat{Y} = 2.28 + 0.20(X_5) + 0.13(X_2) + 0.13(X_6)$ และ $\hat{Z} = 0.20(Z_5) + 0.13(Z_2) + 0.13(Z_6)$ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารอธิบายแผนกลยุทธ์ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ร่วม ประกอบกับ สนับสนุนให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครู สามารถนำแนวคิดในการบริหารและนวัตกรรมการบริหารใหม่ ๆ มาปรับใช้ในโรงเรียน ตลอดจนสร้างมิตรไมตรีที่ดีต่อบุคลากร ส่วนของหลักสูตรโรงเรียนนั้น ได้พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนตามมาตรฐานสากล และจัดให้มีการวิพากษ์หลักสูตรโรงเรียนจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เมื่อสิ้นปีการศึกษาทุกปี รวมไปถึงครูเน้นการทำงานเป็นทีม มีกิจกรรมส่งเสริมให้ครูมีคุณธรรมจริยธรรม มีการถ่ายทอดธรรมเนียมปฏิบัติและการสอนงานจากครูรุ่นพี่สู่ครูรุ่นน้อง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์ (2559) ที่ศึกษา พบว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยด้านมิติความสนิทสนม (X_{414}) ตัวแปรปัจจัยด้านการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้อื่น (X_{31}) ตัวแปรปัจจัยด้านมิติขาดความสามัคคี (X_{411}) และตัวแปรปัจจัยด้านมิติความกรุณาปรานี (X_{424}) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ ร้อยละ 10.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ โดยสามารถเขียนเป็นสมการได้ ดังนี้ $Y = 2.582 + 0.192X_{414} + 0.180X_{31} - 0.106X_{411} + 0.126X_{424}$ หรือสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = 0.175Z_{414} + 0.137Z_{31} - 0.140Z_{411} + 0.130Z_{424}$ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุรภัทร ประทุม (2559) ศึกษา พบว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 6 ตัว ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (X_5) ตัวแปรปัจจัยการได้รับความยอมรับนับถือ (X_{14}) ตัวแปรปัจจัยการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (X_{10}) ตัวแปรปัจจัยความรับผิดชอบต่องาน (X_{17}) ตัวแปรปัจจัยการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (X_{12}) และตัวแปรปัจจัยการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.82 ค่าความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.26 และสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ ร้อยละ 67.7 สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $Y = .959 + .213X_5 + .143X_{14} + .098X_{10} + .129X_{17} + .090X_{12} + .103X_1$ และ $Z = .213Z_5 + .143Z_{14} + .098Z_{10} + .129Z_{17} + .090Z_{12} + .103Z_1$ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภิน ม่วงทอง (2552) ศึกษา พบว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 6 ตัว ได้แก่ ตัวแปรพฤติกรรมการบริหารของผู้นำ ตัวแปรปัจจัยบรรยากาศของสถานศึกษา ตัวแปรปัจจัยวัฒนธรรมของโรงเรียน ตัวแปรปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงาน ตัวแปรปัจจัยการสื่อสาร และตัวแปรปัจจัยความผูกพันของครู สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา อุตตรา (2553) ได้ศึกษา พบว่า ตัวแปรปัจจัยด้านลักษณะของบุคคลในองค์กร และตัวแปรปัจจัยด้านลักษณะขององค์กร สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียนสตรีระนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ได้ร้อยละ 58.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. จากการศึกษาปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 พบว่า องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยร่วมน้อยที่สุด ซึ่งแสดงถึง ค่านิยม ความเชื่อ และแบบแผนทางพฤติกรรมที่ยอมรับและปฏิบัติโดยสมาชิกขององค์กรที่ต้องได้รับการพัฒนา ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดกิจกรรม หรือสนับสนุนการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เข้มแข็ง เช่น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม เน้นการทำงานเป็นทีม การถ่ายทอดธรรมเนียมปฏิบัติและการสอนงานจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง เป็นต้น

2. จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 แต่ระดับความสัมพันธ์อยู่ที่ระดับปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก ดังนั้น สิ่งที่ผู้บริหารพึงกระทำ คือ สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้ระดับความสัมพันธ์ดังกล่าวดีขึ้น เช่น เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานต่าง ๆ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ การพัฒนาและฝึกอบรม เป็นต้น สร้างวัฒนธรรมที่ดีให้เกิดขึ้นในองค์กร เช่น การถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในองค์กร เป็นต้น

3. จากการศึกษา พบว่า สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 19 ดังนั้น จึงควรพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเป็นตัวสนับสนุน ส่งเสริมให้ประสิทธิผลของการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 เป็นไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น ทั้งปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ขนาดของโรงเรียน จำนวนนักเรียนในชั้นเรียน และการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เป็นต้น

2. ควรศึกษาปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 โดยการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ สำหรับการนำไปใช้ตัดสินใจของผู้บริหารในเชิงปฏิบัติต่อไป

3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อหาสาเหตุที่แตกต่าง หรือยืนยันข้อค้นพบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ อินทร์น้อย. (2553). *กระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กษมาพร ทองเอื้อ. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จตุรภัทร ประทุม. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นฤทธิ์ แสงสุขสว่าง. (2552). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภา อุดรา. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียนสตรีระนอง สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรเทพ แซ่ซิ้ม. (2554). *การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ภารดี กীরติบุตร. (2553). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: พิมพ์มนตรี.
- ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเศษ ภูวิชัย. (2552). *การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: สมาคมการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). *ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน: การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2560). *ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2561). *สถิติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.
- โสภิน ม่วงทอง. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญในภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Caldwell, B. J., & Spinks, J. M. (1990). *The self-management school: Administrative science quarterly*. London: Taylor and Francis.

- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. New York: Harper Collins.
- Likert, R. (1967). *The method of constructing and attitude scale, reading in attitude theory and measurement*. New York: Wiley & Son.
- Saunders, A. J. (2000). Osmolyte-induced changes in protein conformational equilibria. *Biopolymers* 53(4), 293-307.
- Steers, R. M. (1977). *Organization effectiveness*. California: Goodyear.